

دیدگاه حرفه‌ای

۲۰ آذر ۱۳۹۸

فساد در بنگاه‌های کوچک و متوسط

Sally Percy ✍

ترجمه: معصومه امیری

پژوهشی که به تازگی انجام شده، یک افزایش ناگهانی در نگرانی میان بنگاه‌های کوچک درباره پیامدهای بازرگانی رشوه‌خواری و فساد، و اقدام ممکن در این زمینه را نشان می‌دهد.

رشوه‌خواری و فساد چالش‌هایی هستند که بر همه کسب‌وکارها با هر اندازه‌ای اثر می‌گذارند. با این حال در خورتوجه‌ترین تلاشها برای حل این مشکلات، به‌طور معمول بر نهادهای عمومی و شرکتهای بزرگ متمرکز است، که در آنها احتمال درگیر شدن در مواردی که مقادیر هنگفتی پول دست‌به‌دست می‌شود، بیشتر است. در گذشته، پژوهش کمی به ریسک‌هایی که در برابر **بنگاه‌های کوچک و متوسط (SMEs)** قرار دارد، پرداخته است، با این‌که بنگاه‌های کوچک و متوسط در کشورهایی که داده‌های صحیح در دسترس است، ۹۹ درصد از همه کسب‌وکارهایی که به‌طور رسمی ثبت شده‌اند را تشکیل می‌دهند.

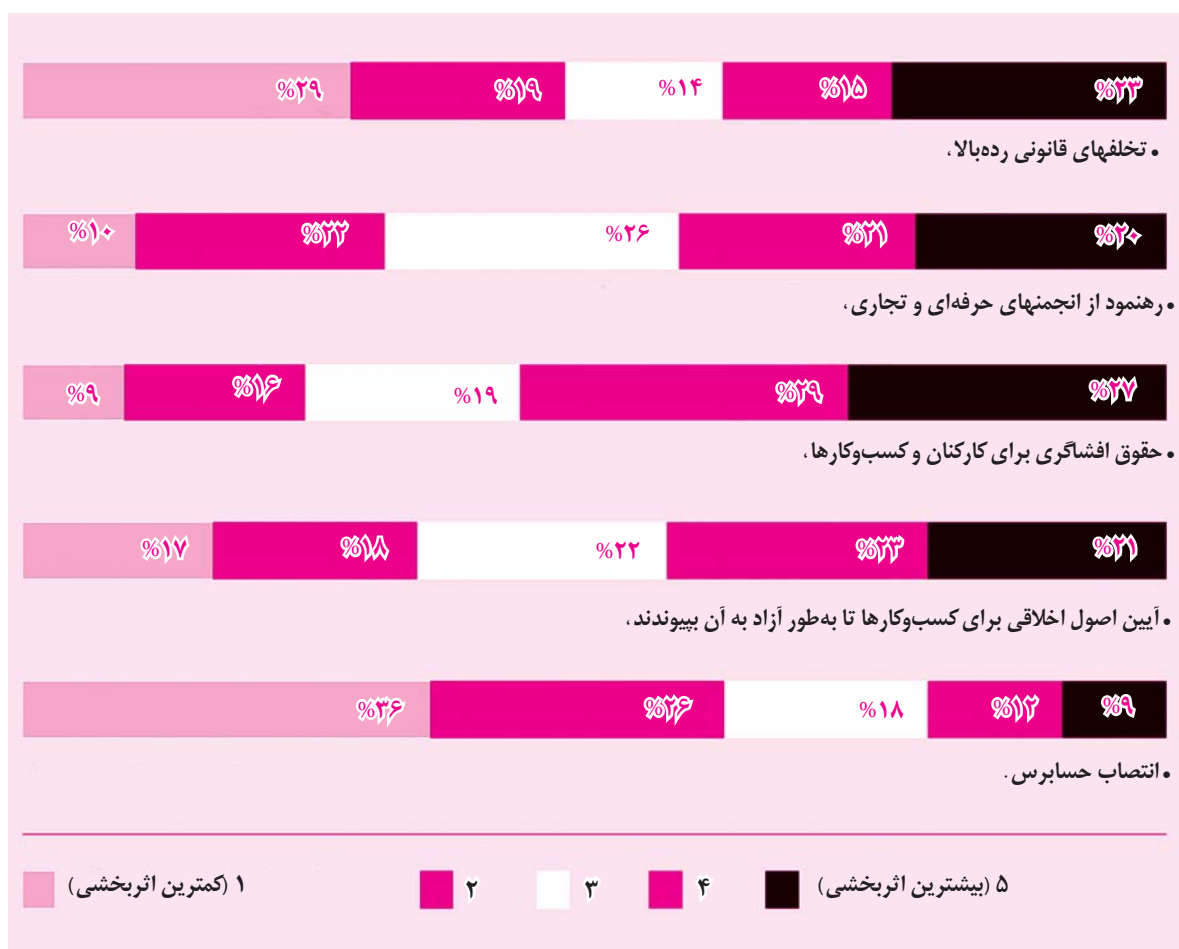
انجمن حسابداران خبره و رسمی (ACCA) شش سال پس از پژوهش جهانی سال ۲۰۱۳ درباره اثر رشوه‌خواری و فساد بر بخش بنگاه‌های کوچک و متوسط، یک پژوهش دیگر انجام داده است. پژوهش سال ۲۰۱۹ از طریق یک پیوند اینترنتی از آن دسته اعضای انجمن حسابداران خبره و رسمی انجام شد که در بنگاه‌های کوچک و متوسط کار می‌کنند یا به آنها خدمات حرفه‌ای ارائه می‌دهند. نتایج این پژوهش در گزارشی با عنوان «مبارزه با رشوه‌خواری در بخش بنگاه‌های کوچک و متوسط» منتشر شد.

جیسون پایپر (Jason Piper) رهبر سیاست‌های قانون مالیات و تجارت در انجمن حسابداران خبره و رسمی و نویسنده این گزارش، این‌گونه توضیح می‌دهد: «بنگاه‌های کوچک و متوسط به‌طور شگفت‌انگیزی مهم هستند. در تعداد زیادی از کشورها،

بیشترین تعداد اشخاص شاغل در بنگاه‌های کوچک و متوسط مشغول به کار هستند. شرکتهای چندملیتی وجود نداشتند اگر در زنجیره عرضه خود دارای بنگاه‌های کوچک و متوسطی نبودند که خدمات، کالاها و قطعات کوچک را ارائه دهند. این بنگاه‌ها در همه قسمتهای جهان برای اقتصاد دارای اهمیت بنیادی هستند. باید هر چیزی که کاهنده بهره‌وری آنها باشد را بررسی کرده و به آن بپردازیم.»

چه چیزی کمک می‌کند؟

شما در کمک به بنگاه‌های کوچک و متوسط برای مبارزه با فساد، موارد زیر را چگونه رتبه‌بندی می‌کنید؟ (در مقیاس ۱ تا ۵، که ۵ اثربخشت‌ترین است):

نقش حسابداران

آیا فکر می‌کنید بنگاه‌های کوچک و متوسط از مشورت‌دهی حسابدار خود درباره سیاست‌های مورد نیاز برای برخورد با رشوه‌خواری و فساد استقبال می‌کنند؟

بر اساس آخرین پژوهش انجمن حسابداران خبره و رسمی، حدود دوسوم (۶۴ درصد) از بنگاه‌های کوچک و متوسط در سراسر جهان درباره رشوه‌خواری و فساد نگران هستند. این یک افزایش چشمگیر نسبت به سال ۲۰۱۳ است که این رقم ۴۳ درصد بوده است. پاسخ‌دهندگان از منطقه جنوب صحرای افریقا، آمریکا، آسیا و خاورمیانه نگرانی بیشتری در این باره داشتند. این نگرانی در اروپا به میزان درخور توجهی کمتر بود، به احتمال به دلیل قوانین و سازوکارهای اجرایی که در این منطقه وجود دارد.

وقتی از پاسخ‌دهندگان پرسیده شد که چرا رشوه‌خواری و فساد مشکل‌افزین است، آن را با یک بیماری یا پوسیدگی مقایسه کردند، که اگر به چالش کشیده نشود، در سراسر جامعه کسب‌وکار منتشر می‌شود، یک به یک بنگاه‌ها را متلاشی کرده و در نهایت اقتصاد ملی را نابود می‌کند. ۶۴ درصد از بنگاه‌های کوچک و متوسط در سراسر جهان بر این باورند که رشوه‌خواری و فساد اثری منفی بر محیط کسب‌وکار دارد. این پژوهش دریافت که بنگاه‌های کوچک و متوسط به احتمال بیشتر هنگام تعامل با مسئولان بخش عمومی با رشوه‌خواری روبرو می‌شوند. در سال ۲۰۱۹، بیش از دوسوم از پاسخ‌دهندگان (۶۷ درصد) بر این باور بودند که بنگاه‌های کوچک و متوسط به طور معمول وقتی در نظر دارند در برخی کشورها کسب‌وکار راه بیندازند، با ریسک رشوه‌خواری روبرو می‌شوند. این درصد با سال ۲۰۱۳ مقایسه‌پذیر است که تنها ۳۸ درصد این‌گونه باور داشتند. در سال ۲۰۱۹، به طور مشابه، ۶۲ درصد از پاسخ‌دهندگان معتقد بودند که بنگاه‌های کوچک و متوسط هنگام فکر کردن درباره راه‌اندازی کسب‌وکار در بخش‌های مشخص، ریسک رشوه‌خواری را در نظر می‌گیرند، در حالی که شش سال قبل این رقم ۴۵ درصد بوده است. یک یافته مهم دیگر، افزایش شدید در تعداد پاسخ‌دهندگانی بود که فکر می‌کردند در ده سال گذشته کسب‌وکارها نسبت به ارائه نادرست صورتهای مالی برای لاپوشانی رفتار فاسد، میل بیشتری داشته‌اند. در سال ۲۰۱۹، حدود ۴۵ درصد این‌گونه می‌اندیشیدند، در مقایسه با سال ۲۰۱۳ که ۳۱ درصد بر این باور بودند. پایپر می‌گوید: "نتایج امیدوارکننده‌ای در زمینه افزایش آگاهی وجود دارد و بنگاه‌های کوچک و متوسط برای شناسایی زمانی که ممکن است با ریسک روبرو باشند، آماده‌تر هستند. اما هنوز هم ارقام آماری آن قدر که باید بالا نیست. برخی از سازمانها هنگام انجام کسب‌وکار در خارج از مرزهای خود، درباره ریسک رشوه‌خواری نمی‌اندیشند. اما اگر شما مشغول کسب‌وکار در مناطق مشخصی هستید، به تقریب به طور قطع با آن روبرو خواهید شد، پس باید آن را در نظر بگیرید."

فریاد برای درخواست کمک

در حالی که آگاهی در حال افزایش است، بیشتر بنگاه‌های کوچک و متوسط (۵۹ درصد) باور ندارند که رهنمود کافی برای کمک به آنها در شناسایی و رسیدگی به شواهد رشوه‌خواری و فساد در دسترس است. گزارش پژوهش این‌گونه نتیجه‌گیری می‌کند که حسابداران باید نقش مهمی در کمک به بنگاه‌های کوچک و متوسط برای محافظت از خود در برابر ریسک رشوه‌خواری و فساد ایفا کنند. سه‌چهارم از پاسخ‌دهندگان (۷۶ درصد) فکر می‌کنند که بنگاه‌های کوچک و متوسط از توصیه حسابداران در زمینه چگونگی تدوین سیاستها و رویه‌ها برای تعامل با موارد ممکن رشوه‌خواری و فساد استقبال خواهند کرد. از شرکت‌کنندگان در پژوهش درباره معیارهای ممکن که می‌تواند به بنگاه‌های کوچک و متوسط در مبارزه با رشوه‌خواری و فساد کمک کند، پرسیده شد. در حدود دوسوم (۶۵ درصد) به قوانینی که ضمانت‌دهنده حقوق افشاگری برای کارکنان و کسب‌وکارهایی باشند که شواهد رشوه‌خواری و فساد را مشاهده می‌کنند، رتبه بالایی از نظر اثربخشی دادند.

همچنین، در درک پاسخ‌دهندگان از سودمندی پیگرد قانونی به‌عنوان عامل بازدارنده، تغییر ایجاد شده است. در سال ۲۰۱۳، ایجاد محیطی که در آن فعالیت غیرقانونی به‌طور آشکار تحمل نمی‌شود (به‌طور نمونه با استفاده از پیگردهای قانونی سختگیرانه) به‌عنوان اثربخشتترین عامل ضدفساد شمرده شد (توسط ۴۰ درصد از پاسخ‌دهندگان در صدر فهرست قرار گرفت). در سال ۲۰۱۹ این رقم به ۲۳ درصد کاهش یافت.

پایر می‌گوید: "شاید ما با کاهش اعتقاد به پیگرد قانونی به‌عنوان عامل بازدارنده روبرو هستیم. شاید تعداد پیگردهای قانونی سختگیرانه در حد انتظار مردم نبوده است. اما حتی در جایی که پیگرد قانونی در حد انتظار بوده است، هنوز هم جو رشوه‌خواری و فساد وجود دارد و بنگاه‌های کوچک و متوسط با مشکلاتی مشابه با آن‌چه همیشه روبرو بوده‌اند، مواجه هستند."

با این حال، پایر اشاره می‌کند که خطوط امدادی و محافظت از افشاگران به‌عنوان عامل بازدارنده، با چالشهای مخصوص به خود روبروست. پایر می‌گوید: "بیشتر رهنمودهای موجود در زمینه خطوط امدادی و فرایندهایی که اشخاص را برای افشاگری هنگام مشاهده فعالیت فاسد توانمند می‌کند، برای سازمانهای بخش عمومی یا شرکتهای بزرگ چندملیتی تدارک دیده شده است. اینها سازمانهایی هستند با منابع درخور توجه برای مقابله با مشکل، و سلسله‌مراتب داخلی که ایجاد فرایند معقول دسترس به سطوح بالاتر را تسهیل می‌کند. در کسب‌وکاری با چهار یا پنج کارمند، این عملی نیست. حتی در کسب‌وکارهایی با ۵۰ تا ۷۰ کارمند، اگر کسی افشاگری کند، همه می‌فهمند او که بوده است."

گام بعدی؟

بنابراین بنگاه‌های کوچک و متوسط از پژوهش جدید انجمن حسابداران خبره و رسمی چه سودی می‌برند؟ گزارش می‌گوید که بنگاه‌های کوچک و متوسط باید در پرداختن به و مدیریت ریسک ایجادشده توسط رشوه‌خواری و فساد، فعالانه عمل کنند، حتی اگر مراحل طی می‌کنند با مراحل طی شده توسط شرکتهای بزرگ و نهادهای عمومی متفاوت باشد.

پایر به سیاستگذاران توصیه می‌کند تا "رهنمودهای روشن، کوتاه و ساده" تهیه کنند و "همکاری و هماهنگی کنند تا کسب‌وکارها بدانند که هر جاکه باشند، با محیط یکسانی روبرو هستند". وی می‌گوید حرف آخر این است که: "سیاستگذاران باید چالشهایی که کسب‌وکارهای کوچک با آن روبرو هستند را به رسمیت بشناسند، این پیام را برسانند که رشوه‌خواری و فساد پذیرفتنی نیست، و سازوکارهای گزارشگری اثربخش را به‌کار گیرند."

منبع:

Sally Percy, **Stop the Rot**, Accounting and Business, Nov./Dec. 2019